

از تلویزیون وحشت نکنید!

برنامه‌های تلویزیون اثر ناباب و بد در پرورش بچه‌ها ندارند

درباره اثر تلویزیون در کودکان و اینکه آیا بچه‌ها باید تلویزیون را تماشا کنند یا نه و چه برنامه‌هایی از تلویزیون برای آنها مفید است تاکنون مقالات زیادی نوشته شده است و در همه این مقالات پدران و مادران را از اثر سوء تلویزیون بر کودکان ترسانده‌اند، و بانها خاطر نشان شده است که حتی المقدور، بچه‌ها را از تماشای تلویزیون باز دارند ولی عده‌ای از دانشمندان روان‌شناس پس از مطالعه و تحقیق کاملی که در این باره کرده‌اند عقیده تازه‌ای درباره تلویزیون ابراز داشته‌اند که با عقاید دانشمندان قبل متفاوت است، آنها تماشای تلویزیون را برای بچه‌ها نه فقط مضر نمی‌دانند بلکه تماشای آنرا از پاره‌ای جهات هم توصیه می‌کنند، از جمله این دانشمندان، پروفسور «سیلبرمان» استاد دانشگاه «سورین» پاریس است که معتقد است تاکنون تماشای تلویزیون برای هیچ کودک کی‌زیان‌آور نبوده است، مجله آلمانی معروف «الترن» که نشریه خانوادگی و تربیتی مهم اروپاست نظر با اهمیت موضوع مساجبه‌ای با پروفسور «سیلبرمان» کرده است که در زیر ملاحظه می‌فرمائید و از نظر پرورش کودکان حائز اهمیت زیاد است:

س - در مورد اثر تلویزیون در کودکان چه عقیده‌ای دارید؟ و بعقیده شما پدران و مادران در این مورد چه تصوراتی دارند؟
 پروفسور سیلبرمان - حقیقت قضیه این است که بحث درباره بیش از اثر پرورش تلویزیون در کودکان در سال‌های اخیر خیلی زیاد شده است و در این باره سابق گفتگو و اظهار عقیده می‌شود و باید هم اینطور باشد زیرا تلویزیون امروزه در همه کشورها جزئی از زندگی شده

و در همه خانواده‌ها از هر طبقه نفوذ کرده است ولی متأسفانه عادت بر این شده است که تلویزیون را آماج حملات شدیدی قرار دهند و کلیه مصائب و نابسامانی‌های عصر حاضر را به تلویزیون نسبت داده و از اثر برنامه‌های آن میدانند، بطور کلی بعضی‌ها به تلویزیون بعنوان یک دستگاه گناهکار و فساد نگاه می‌کنند و نتیجه‌ای که این حملات پیدا کرده این است که در خانواده‌ها یک ترس و نگرانی از تلویزیون پیدا شده است، پدران و مادران سعی می‌کنند به روشی که شده است بچه‌ها را از تماشای برنامه‌های تلویزیون باز دارند زیرا بکرات بانها گفته شده است که تلویزیون برای کودکان زیان‌آور است!

س - پدران و مادران شاید آنطوریکه شما می‌گوئید، مخالف و دشمن تلویزیون نباشند، فقط ترس و نگرانی آنها از دشواریهایی است که برایشان پیش می‌آید، مثلاً اینکه بچه‌ها مدت زیاد را مقابل تلویزیون نشسته و همه برنامه‌های آنرا می‌خواهند تماشا کنند، آیا بعقیده شما واقعاً بچه‌ها زیادتر از حد لازم تلویزیون تماشا می‌کنند و نگرانی پدران و مادران در این خصوص بجاست؟

پروفسور سیلبرمان - نگرانی پدران و مادران ناشی از آنست که آمار صحیح و کاملی از تعداد ساعاتی که معمولاً بچه‌ها پای تلویزیون می‌بیتند در اختیار آنها نگذاشته‌اند و همینطور فکر می‌کنند که بچه‌ها زیاد تلویزیون دیده‌اند در آلمان غربی مؤسسات آماري پس از یک تحقیق نسبتاً طولانی باین نتیجه رسیده‌اند که بچه‌ها بطور کلی و متوسط روزی سه ساعت تلویزیون را تماشا می‌کنند،

البته شاید این سه ساعت برای یک کودک زیاد باشد ولی مهم اینجاست که این سه ساعت را که درآمار ذکر شده است بچه‌ها چگونه و به چه ترتیب تلویزیون را تماشا می‌کنند؟ اولاً آیا این سه ساعت بطور ستوالی و بی‌دری است که بچه‌ها را کاملاً خسته و فرسوده می‌کند؟ یا اینکه بطور متناوب است یعنی مثلاً نیم ساعت صبح، نیم ساعت بعد از ظهر، یکساعت عصر و یک ساعت شب؟ و علاوه تماشای تلویزیون چگونه است آیا آنها چند ساعت مقابل تلویزیون نشسته و محو تماشای آن میشوند یا آنکه ضمن تماشای تلویزیون با دوست خود بازی کرده و حرف می‌زنند و یا مدتی با اسباب بازی خود مشغول شده و دوباره به تماشای تلویزیون می‌پردازند؟

س - آیا در مورد این دو موضوع کسه گفتید یعنی اینکه بچه‌ها بطور ستوالی تلویزیون تماشا می‌کنند، و یا ضمن تماشای آن به کاروبازی هم مشغول هستند یا فکر و حواسشان فقط متوجه تلویزیون است؟ تحقیق هم شده است.

پروفسور سیلبرمان - بله اخیراً تحقیقاتی در مورد فعالیت‌های جنبی ضمن تماشای تلویزیون شده است و نتیجه قابل توجهی هم از این تحقیقات بدست آمده است: بدین معنی که کودکان و نوجوانانی که مقابل تلویزیون می‌نشینند، فقط نیمی از مدتی را که آنجا نشسته‌اند تلویزیون تماشا می‌کنند و بقیه مدت را حواسشان متوجه بازیها و سرگرمی‌های دیگر خودشان است و اصلاً به تلویزیون توجهی ندارند.

س - ممکن است درباره این فعالیت‌های جنبی کودکان در موقع تماشای تلویزیون توضیح بیشتری بدهید؟

پروفسور سیلبرمان - غالباً در موقع تماشای تلویزیون پدر و مادر درباره چگونگی آن برنامه به بحث می‌پردازند و توجه بچه به حرف‌های پدر و مادرش معطوف می‌شود، یا اینکه مثلاً کودک مهره‌های بازی خود را جلوی رویش گذاشته و گاهی به صفحه تلویزیون نگاه می‌کند و گاهی هم بازی خود را با آن مهره‌ها می‌کند یا اینکه احیاناً تصویر تلویزیون بر اثر پارازیت و عیب و نقص، دیده نمی‌شود و بچه تا تصاویر درست شود از تماشا آن دست کشیده و بکار دیگری می‌پردازد، یا اینکه تلفن زنگ می‌زند و مکالمه تلفنی پدر و مادر شروع می‌شود. بچه به حرف پدر و مادر خود گوش می‌کند و یا بالاخره یک نفر میهمان وارد اطاق می‌شود و بچه بلند می‌شود و سراغ میهمان می‌رود.... اینها و امثال آن صدها حادثه است که ممکن است ضمن تماشای تلویزیون توجه بچه و افراد خانواده را بخود جلب کند و این خود دلیل بر آنستکه موقع تماشای تلویزیون صد درصد هم تمام وقت را متوجه آن نیستند و این وقایع و حوادث ضمنی مانع از خستگی و فرسودگی ناشی از تماشای ستوالی تلویزیون می‌گردد، در حقیقت در اینجا باید خاطر نشان کنم که این تماشای دسته‌جمعی و خانوادگی تلویزیون، غیر از آنکه مضر برای کودکان نیست بلکه مفید هم هست زیرا تلویزیون کانون خانوادگی را گرم می‌کند و افراد آنرا برای مدتی دور یکدیگر جمع می‌کند.

س - ولی بقیه شما آیا کودکانی

نیستند که زیاده از حد تلویزیون تماشا می‌کنند و اینکار برای آنها زیان‌آور است؟

پروفسور سیلبرمان - البته ممکن است و من نمیخواهم آنرا انکار کنم ولی در این مورد باید بگویم که مسئولیت این امر با تلویزیون نیست و در حقیقت در این سرگماهی ندارد. تلویزیون که قدرتی ندارد بچه‌ها را مجبور کند ساعت‌ها مقابل آن نشسته و محو تماشای برنامه‌هایش شوند، این امر بستگی بوضع خانواده دارد. در این مورد باید بگویم که تحقیقاتی شده درباره چگونگی گذران اوقات روزانه کودکان و این تحقیقات نشان داده است که مدت زمانی که بچه‌ها مقابل تلویزیون می‌گذرانند بکلی مختلف بوده و با یکدیگر متفاوتست، علت آنکه کودک آنقدر جلوی تلویزیون می‌نشیند که وقتی برای بازی، درس خواندن، غذا خوردن، و حتی خوابیدن برایش باقی نمی‌ماند مربوط به شخصیت و طرز فکر او در درجه اول و بعد به محیط اجتماعی و پرورش او در درجه دوم می‌شود، کودکانی که از محیط خانواده خود رضایت داشته باشند، کودکانی که از مدرسه خود راضی بوده و شکایتی نداشته باشند و بالاخره کودکانی که همبازیهای خوبی داشته و اسکان بازی و سرگرمی کافی داشته باشند هرگز زیاده از حد پای تلویزیون نمی‌نشینند و خودرا خسته نمی‌کنند، زیرا سرگرمی‌های بهتر و راضی‌کننده‌تری در اختیار خود دارند.

س - ولی بعقیده شما آیا پدران و مادران حق دارند نگران باشند از اینکه بعضی از برنامه‌های تلویزیون برای بچه‌ها زیان‌آور

بوده و اثر ناگواری در روحیه آنها می‌بخشد؟
پروفسور سیلبرمان - این موضوعی است که از مدت‌ها قبل توجه عمده زیادی از دانشمندان را بخود جلب کرده است، دانشمندان روانشناس و دانشمندان جامعه - شناس مدت‌هاست که در جستجوی جواب این سؤال هستند و جواب‌هایی هم برای این سئوالات یافته‌اند و من برای اطمینان خاطر می‌توانم بگویم: که برنامه‌های نایاب تلویزیون تنها در یک لحظه ممکن است در کودکان هیجانی بوجود آورده و اثر نامطلوبی در آنها بیخشد ولی فقط برای یک لحظه. در اینکه آیا این اثر دنباله هم خواهد داشت، نکته‌ایست که به‌ثبوت نرسیده و هیچ جوابی نمی‌توان بان داد، زیرا کودکان زود اثر نایاب این برنامه‌ها را از خاطر می‌برند.

س - پدران و مادران از این شکایت دارند که در برنامه‌های تلویزیون فیلم‌هایی نشان داده میشود که زیاد در آنها هفت‌تیر - کشی می‌شود، خونریزی و صحنه‌های اعمال زور و تجاوز نشان داده می‌شود، آیا نگرانی آنها بعقیده شما درست نیست؟ آیا این برنامه‌هایی که سراسر آنها زدو خورد و اعمال زور و تجاوز است بچه‌ها را خشن و متجاوز نمی‌کند؟ و آیا آنها در آینده به اعمال و کارهای جنایتکارانه سوق داده میشوند؟

پروفسور سیلبرمان - اثر تماشای این صحنه‌های تجاوز و زدو خورد در کودکان بوسیله روان‌شناسان بدقت آزمایش شده است و در آزمایشگاه‌های روانشناسی تحقیق مفصلی درباره آنها بعمل آمده است. این تحقیقات همانطوریکه قبلاً گفتم درباره اثر آنی مشاهده

این برنامه‌هاست، اخیراً یک تحقیق جامع پیرامون این مسئله شد که آیا مشاهده فیلم‌های زدوخورد و توأم با اعمال زور و تجاوز، کودکان را در بازی با همسالان خود متجاوزتر از کودکانی میکند که این فیلم‌ها را ندیده‌اند؟ نتیجه تحقیق چنین بود که مشاهده این فیلم‌ها کودکان را نه متجاوز و ستیزه‌جو می‌کند و نه آنها را آرام و صلح‌جو میکند، بلکه این فیلم در گروهی از بچه‌ها حس دشمنی و خصومت نسبت به همبازیهای خود را زیاد می‌کند و در گروهی دیگر از بچه‌ها این حس را کم می‌کند.

س - پس بالاخره هستند کودکانی که ممکن است تحت تأثیر فیلم‌های پر زدوخورد واقع شده و عکس‌العمل نامطلوبی از خود نشان دهند؟

پروفسور سیلبرمان - اگر هم چنین کودکانی پیدا شوند این گناه تلویزیون نیست، بلکه مقصر اصلی محیط اجتماع و خانواده‌ای است که کودک در آن زندگی می‌کند، زیرا در غیر اینصورت می‌بایستی کلیه کودکانی که فیلم‌های پر زدوخورد و هفت‌تیر کشی را در تلویزیون تماشا می‌کنند، متجاوز و ستیزه‌جو شوند و بطوریکه گفتم اینطور نیست و همه بچه‌ها اینطور نمی‌شوند.

س - آیا پدران و مادران می‌توانند بنحوی کودکان خود را از عواقب و عکس-العمل‌هایی که با مشاهده فیلم‌های پر زدوخورد تلویزیونی در آنها بوجود می‌آید حفظ کنند؟

پروفسور سیلبرمان - اگر کودکانی با مشاهده یک فیلم پر زدوخورد تلویزیونی برای یک مدت کوتاه متجاوز و ستیزه‌جو شوند، دلیل بر آن نیست که برای همیشه

این عکس‌العمل را از خود نشان دهند و افرادی شرور و متجاوز گردند و در آینده بسوی جنایت و تبهکاری سوق داده شوند، و در حقیقت عامل اصلی و بنیانی که روحیه کودک را می‌سازد بیشتر چگونگی پرورش و محیط اجتماعی و خانوادگی اوست نه مشاهده یک یا چند برنامه تلویزیونی ... وسازنده آن محیط اجتماعی و خانوادگی هم در درجه اول پدر و مادر هستند.

س - بنابراین بعقیده شما تلویزیون برخلاف آنچه که مشهور است در تغییر روحیه و تربیت بچه‌ها مؤثر نیست؟

پروفسور سیلبرمان - بعقیده من، در اثر تلویزیون در کودکان و بهمین ترتیب در بزرگسالان کمی غلو شده است اثر پدر و مادر در بچه‌ها بمراتب خیلی زیادتر و مهتر از یک برنامه تلویزیون است.

س - بنابراین بعقیده شما یک پدر و مادر می‌توانند بدون هیچ نگرانی بچه‌های خود را بگذارند، برنامه‌های تلویزیون را مشاهده کنند؟

پروفسور سیلبرمان - چیزی که در این باره می‌توانم بگویم این است که پدران و مادران بهتر است درباره برنامه‌های تلویزیون که بچه‌ها دیده‌اند با آنها صحبت کنند و توضیحاتی در اطراف صحنه‌هایی که مشاهده کرده‌اند بدهند این صحنه‌ها را برای آنها تجزیه و تحلیل کنند.

س - مسلماً برنامه‌هایی از تلویزیون هست که برای تماشای بچه‌ها نیست ولی بهر حال در ترساندن و نگران کردن خانواده‌ها از تلویزیون غلو کرده و راه اغراق پیموده شده است، از تلویزیون نباید ترسید و از آن هیولانابی‌ساخت